

**Kaitseministri määruse „Kaitseministri 6. veebruari 2013. a määruse nr 7 „Ajateenijale ning õppekogunemisel ja reservasendusteenistuses osalenud reservis olevale isikule sõidukulu hüvitamise tingimused, ulatus ja maksmise kord“ muutmine“
eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

Kaitseministri määrusega muudetakse ajateenijale ja õppekogunemisel osalenud reservis olevale isikule sõidukulu hüvitamise korda ning ulatust.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Kaitseressursside Ameti kaitseväeteenistuse nõunik Gerli Morell (e-post gerli.morell@kra.ee). Eelnõu on normitehniliselt üle vaadanud Kaitseministeeriumi õigusosakonna nõunik Liina Martinson (e-post liina.martinson@kaitseministeerium.ee).

Eelnõuga muudetakse kaitseministri 6. veebruari 2013. a määruse nr 7 „Ajateenijale ning õppekogunemisel ja reservasendusteenistuses osalenud reservis olevale isikule sõidukulu hüvitamise tingimused, ulatus ja maksmise kord“ (edaspidi *määrus*) redaktsiooni RT I, 29.03.2023, 29.

Käesolevas eelnõus tehtavad muudatused on seotud riigikogus menetluses oleva kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga 664 SE II, mille raames tehti ettepanek kaotada ajateenijatele eesti-sisese sõidukulu kompensatsiooni maksmine liites see ajateenija igakuise toetusega, mis muudab süsteemi läbipaistvamaks ja paindlikumaks, pakkudes ajateenijale suuremat otsustusvabadust ja kontrolli oma raha kasutamise üle. Igakuise toetuse suurendamine ja eraldi sõidukulu hüvitise kaotamine annab ajateenijale senisest kindlama majandusliku aluse, toetab teenistuse ja eraelu paremat ühitamist, aitab kujundada positiivset ajateenistuse kogemust ning vähendab edaspidi nii ajateenija kui riigisektori halduskoormust.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse määruse pealkirja. Muudatuse kohaselt täpsustatakse, et määrusega kehtestatav sõidukulude hüvitamise kord laieneb rahvastikuregistri andmetel välisriigis elavale ajateenijale ning lisaks täpsustakse, et reservis olevale isikule hüvitatakse sõidukulu reservteenistuses osalemisel. Sama muudatus tehakse ka määruse teistes sätetes.

Eelnõu § 1 punktidega 2–4 muudetakse ajateenijale puhkusele sõiduks ettenähtud sõidukulu hüvitamise korda ning tõstetakse rahvastikuregistri andmetel välisriigis elava ajateenija sõidukulude hüvitamise toetust seniselt 125 eurolt 200 euron.

Ajateenijale hüvitatakse sõidukulu ajateenistuse kestel üks kord sõiduks puhkusele ja tagasi ajateenistuskotta. Seni kehtinud määruse kohaselt maksti sõidukulude hüvitist Eesti piires kuni 40 euro ulatuses ja rahvastikuregistri andmetel välisriigis elavale isikule 125 eurot. Määruse muudatusega kaotatakse Eesti piires sõidukulu hüvitise maksmine ning tõstetakse rahvastikuregistri andmetel välisriigis elava ajateenija sõidukulu hüvitist.

Muudatuse põhjuseks on asjaolu, et ajateenijatel on võimalus kodus käia tihedamini kui kord ajateenistuse jooksul. Ühel korral ajateenistuse jooksul koduskäimise kulu hüvitamine ei oma seega suurt mõju. Olulisem on toetada ajateenija jooksvat hakkama saamist. Kuna sõidukulude hüvitise taotlemine ja sellega kaasnevad bürokraatlikud menetlusprotsessid on hüvitist taotlevale ajateenijale liialt aeganõudvad ja tülikad, siis otsustati sõidukulude kompensatsioon eraldi hüvitisena ära kaotada ja lisada kompensatsiooniks ettenähtud raha ajateenija igakuisele toetusele. Erandina jääks kehtima välisriigis elavale ajateenijale sõidukompensatsiooni maksmise võimalus, kuivõrd välisriigis asuvasse elukohta puhkusele mineku sõidukulud on oluliselt suuremad, kui need on eesti-siseselt. Seetõttu muudetakse määrust ning sätestatakse, et sõidukulu kompensatsiooni makstakse rahvastikuregistri andmetel välisriigis elavale ajateenijale üks kord ajateenistuse kestel puhkusele minekuks. Kompensatsiooni piirmääraks kehtestatakse 200 eurot. Eesti-sisese sõidukulu hüvitamise kaotamisega ajakohastatakse ajateenijate toetuse ulatust, et pakkuda teenistuse vältel stabiilsemat majanduslikku kindlustunnet. Ajateenija igakuise toetuse suurendamiseks muudetakse ka Vabariigi Valitsuse 3. jaanuari 2017. a määrust „Ajateenija ja asendusteenistuja toetuse, reservväelasele õppekogunemisel osalemise aja eest makstava toetuse ning ajateenija ja asendusteenistuja lapse toetuse ulatus ja maksmise kord“.

Lähtuvalt eeltoodud selgitustest tunnistatakse määruse § 1 lõige 3 kehtetuks, millega sätestati Eestis elavale ajateenijale sõidukulu hüvitamise piirmäär.

Eelnõu § 1 punktidega 5, 8 ja 9 asendatakse sätetes sõna „õppekogunemisel“ sõnaga „reservteenistuses“. Muudatus on seotud 01.04.2023 jõustunud kaitseväeteenistuse seaduse muudatusega, millega ühtlustati õppekogunemiste mõisteid ning lisaõppekogunemisel ja õppekogunemisel osalemist nimetati reservteenistuseks. Kuigi õppekogunemine ja lisaõppekogunemine korraldatakse erinevatel eesmärkidel ja alustel, siis reservis oleva isiku jaoks loetakse neis osalemist ühtmoodi reservteenistuseks. Käesolevas määruses reservis olevale isikule ette nähtud sõidukulu hüvitamise kord laieneb nii õppekogunemisel kui lisaõppekogunemisel osalemise puhul. Seetõttu tuleb ka määruse pealkirjas ja sisus mõisted ühtlustada ning muuta selgemaks.

Eelnõu § 1 punktidega 6 ja 7 muudetakse reservteenistusse kutsutud reservis olevale isikule ettenähtud sõidukulude piirmäärasid. Seni kehtis eesti-siseselt kogunemiskohta sõites sõidukulu piirmäär 40 eurot ja välisriigist kogunemiskohta ilmumisel 125 eurot. Sõidukulu hüvitamise aluseks võetakse isiku rahvastikuregistri järgne elukoht. Muudatuse kohaselt tõstetakse piirmäärasid vastavalt 60 ja 200 euronile.

Kui reservis oleva isiku rahvastikuregistrijärgne elukoht asub Eestis, makstakse reservteenistusse kutsutud reservis olevale isikule sõidukulude hüvitist 60 eurot. Välisriigist õppekogunemisele ilmunud reservis olevale isikule makstakse hüvitist 200 eurot. Sõidukulude hüvitis kantakse reservis oleva isiku pangakontole 14 päeva jooksul reservteenistuse lõppemisest arvates.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse muudatuse jõustumise aeg. Muudatuse jõustumise ajaks kehtestatakse 1. jaanuar 2026. a. Käesoleva määruse muudatus on seotud riigikogus menetluses oleva kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga 664 SE II, mille jõustumisajaks on märgitud samuti 1. jaanuar 2026. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Mõjutatud sihtrühm on rahvastikuregistri andmetel välisriigis elavad ajateenijad, kes on lubatud puhkusele ja reservis olevad isikud, kes on kutsutud õppekogunemisele või lisaõppekogunemisele (reservteenistusse). Aastatel 2023-2024 maksti 125 eurost toetust 25-le ajateenijale. Määruse eelnõuga tehtav muudatus avaldab sihtrühmale positiivset mõju kuna kokkuvõttes ajateenija igakuine sissetulek suureneb.

Sõidukompensatsiooni korra muutmine on suunatud ajateenija heaolu suurendamisele, toetuste süsteemi tõhustamisele ning haldusprotsesside lihtsustamisele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Sõidukulude maksmise korra muutmisega kaasneb kulu 2026. aastal 0,24 mln eurot. Eelnõu rakendamisega kaasnevad kulud on planeeritud Kaitseväe eelarvesse. Lõplik hüvitiste kulu sõltub õppekogunemisele ilmunute ja ajateenistuse kestel puhkusel käinute arvust. Määruse rakendamisega ei kaasne tulu riigieelarvesse.

6. Määruse jõustumine

Määruse muutmine on seotud riigikogus menetluses oleva kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga 664 SE II, mis jõustub 1. jaanuar 2026. a. Seetõttu on ka määruse jõustumise ajaks kavandatud 1. jaanuar 2026.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse andmiseks Kaitseväele.